

Waarom je kind laten dopen?

Liturgiesuggesties:

Gezang 305: 1 en 2

Psalm 66: 1 en 3

Exodus 4: 18-26

Psalm 27: 5 OB

Colossenzen 2: 4-15

Psalm 27: 7 OB

Zondag 27

Na verkondiging: Psalm 103 : 1, 5 en 7

Psalm 67: 2 OB

Psalm 67: 3 OB

*

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

Er zijn nogal wat mensen die met de vraag zitten of je je kinderen nog wel moet laten dopen.

Niet alleen vanwege de keus: kinderdoop of volwassendoop.

Maar ook vanwege de tijd waarin we leven.

Een tijd waarin velen de kerk verlaten en het geloof in God niet meer zien zitten.

Een tijd waarin uiteindelijk maar één derde van de destijds gedoopten ... tot belijdenis van het geloof komt.

Eén op de drie.

Er zijn ouders die grote kinderen hebben - misschien wel allemaal al de deur uit zijn en op eigen benen staan - die grote twijfels hebben over het feit dat ze destijds hun kinderen bij het doopvont hebben gebracht.

Ze hebben verwachtingen gehad.

Maar wat is er van die verwachtingen uit gekomen?

Als je nou ziet wat er van terecht komt, moet je dan maar blijven dopen?

Er zijn immers een heleboel jongelui vandaag de dag die helemaal niet blij zijn dat ze vroeger gedoopt zijn.

Ze zien de kerk niet meer zitten.

Ze zien ook God niet meer zitten.

Ze zouden zelf nooit voor hun doop gekozen hebben.

Ze nemen het soms hun ouders ook wel kwalijk dat zij die keuze voor hen hebben gemaakt.

Moet je dan maar blijven dopen?

En dan heb je ook nog dat dilemma kinderdoop - volwassendoop.

De grenzen van kerken zijn opener geworden.

We gaan met elkaar om en komen bij elkaar over de kerkelijke vloer.

In Pinksterkerken en Baptistengemeenten maken we mee dat er volwassen mensen belijdenis van hun geloof afleggen.

Op die belijdenis worden ze door onderdompeling gedoopt.

Daar gaat tenminste wat van uit.

Blijde diensten en vrolijke gelovigen.

En kinderen ... die worden opgedragen of die ontvangen een kinderzegen.
Moeten we in de kerken van de Reformatie - de kerken van de gereformeerde
belijdenis - daar ook geen ruimte aan geven?

*

Laat ik direct maar op die laatste vraag antwoord geven:
Kinderpresentatie, kinderzegening ... naast of in plaats van de kinderdoop ik denk dat
dat niet kan.
Hoe sympathiek de argumenten hiervoor ook mogen klinken, ik denk niet dat we
onder het gebod van Jezus uit kunnen.
Hij gebod zijn discipelen - vlak voor zijn hemelvaart - om te dopen!
Niet om te presenteren of te zegenen.

Vorige week hebben we samen nagedacht over de betekenis van de doop.
Vanmiddag wil ik met u en jou - vanuit een andere invalshoek - daar nog eens over
nadenken.
Ik neem u mee naar een merkwaardige geschiedenis uit de Bijbel, die ons wordt
beschreven in Exodus 4.

*

De geschiedenis speelt zich af in een herberg, ergens tussen Midian en Egypte.
Mozes is naar Midian gevlucht en is daar getrouwd.
Zij vrouw heet Zippora.
Samen krijgen ze twee kinderen, twee jongens: Gersom en Eliëzer.
En dan opeens verschijnt de HERE aan Mozes.
Bij de brandende braamstruik.
En Mozes krijgt het bevel om terug te keren naar Egypte.

U begrijpt, dat is een hele reis.
Op zekere nacht overnacht Mozes met zijn gezin in een herberg: een karavanserai.
En Mozes wordt daar vreselijk ziek.
Er wordt voor zijn leven gevreesd.
Dat kan trouwens ieder mens wel eens overkomen: dat hij plotseling, zo maar, door
een zware, dodelijke ziekte overvallen wordt.
In Mozes geval, wel erg vreemd.
Hij had immers een bevel, een opdracht van de HERE gekregen?
Hoe zou hij die opdracht kunnen uitvoeren als hij zijn leven zou verliezen?

Of Mozes zélf er veel over heeft kunnen nadenken ...
Misschien is hij wel buiten bewustzijn geweest.
Maar Zippora, zijn vrouw, heeft bijna onmiddellijk door dat de ziekte van Mozes een
ingrijpen van God was.
Ze had een man getrouwd, die de HERE kende.
Een man die ook in gehoorzaamheid aan de HERE wilde leven.
Daarom had hij - op de achtste dag na hun geboorte - zijn kinderen ook willen
besnijden.
Dat had God immers aan zijn voorvader Abraham bevolen.
Als een inzetting - een verplichte gewoonte - voor heel zijn nageslacht.

Hoe staat het er ook in Genesis 17?

"Wie acht dagen oud is, zal bij u besneden worden, al wat mannelijk is in uw geslachten.

En de onbesnedene, de man namelijk, die het vlees van zijn voorhuid niet laat besnijden, die mens zal uitgeroeid worden uit zijn volksgenoten: hij heeft mijn verbond verbroken." (vers 12 en 14)

Aan dat bevel van God had Mozes zich gehouden toen zijn oudste zoon geboren was: Gersom.

Maar Zippora had het - als moeder - heel erg gevonden.

Want die besnijdenis - het woord zegt het al - die besnijdenis ging met snijden gepaard.

Er werd bloed vergoten.

Het deed pijn.

Aan het verbond met God en aan de zonde die - symbolisch - bij de besnijdenis moest worden weggesneden ... daar dacht moeder Zippora niet.

Ze dacht alleen aan die pijnlijke operatie.

Toen ze dan ook een tweede zoon kregen weigerde zij om haar zoon Gersom te laten besnijden.

De Bijbel vertelt ons in Numeri 12 vers 3 dat Mozes een zachtmoedig mens was. Zachtmoediger dan alle andere mensen.

Op zich natuurlijk een heel mooie eigenschap.

Maar het wordt gevaarlijk als zachtmoedigheid in conflict komt met een gebod van de HERE.

Om een lang verhaal kort te houden:

Mozes bezwijkt voor de aandrang van zijn vrouw.

Kleine Eliëzer wordt niet besneden.

Maar nu, in de nacht dat Mozes op sterven ligt in de herberg - ergens tussen Midian en Egypte - begrijpt Zippora dat ze zal moeten kiezen.

Ze grijpt een mes, gaat naar haar jongste zoon en besnijdt met eigen handen zijn voorhuid.

Dat ze er moeite mee heeft blijkt uit de woorden die ze tot Mozes spreekt:

"Voorzeker, je bent voor mij een bloedbruidegom."

Het doodsgevaar voor Mozes wijkt.

Hij richt zich op en mag herleven.

Hij gaat met zijn gezin - waarvan nu allen zichtbaar delen in het verbond met God - op reis naar Egypte om zijn volk te verlossen.

*

Broeders en zusters, jongelui, als in de Bijbel ergens blijkt dat óók de kinderen tot het verbond met God behoren en ... dat de HERE God erop staat, dat ze het teken van dat verbond ontvangen ... dan is het wel in deze geschiedenis uit Exodus

Op de achtste dag móesten de jongetjes besneden worden.

Als dat niet gebeurde, was dat tegen Gods bevel.

Dan was dat een grote zonde!

Wie - als jongen of als man - niet besneden was hoorde bij de heidenen.

En niemand van de Israëlieten mocht als een heiden leven.

Met héél zijn volk had God zijn verbond gesloten.
Daar hoorden ook de kinderen bij.

*

Ja, maar dominee, alles goed en wel ... in het Nieuwe Testament, in het Nieuwe Verbond, is de besnijdenis toch afgeschaft?
Het gaat toch over de doop, vanavond?
Wat ik u en jou probeer duidelijk te maken is dit:
De doop is als teken van het verbond in de plaats gekomen van de besnijdenis.
Zoals de besnijdenis behoorde bij het Oude Testament,
zo hoort de doop bij het Nieuwe Testament.
En zoals de kinderen erbij hoorden - bij het verbond van God onder het Oude Verbond, zo horen ze er evengoed bij onder het Nieuwe Verbond.
En ... ook de kinderen mogen / moeten zelfs het teken van dat verbond ontvangen.

Besnijdenis is niet meer nodig.

Dopen wel.

Op het zogenaamde Apostelconvent - de vergadering van alle apostelen - zoals dat beschreven wordt in Handelingen 15 - is hier uitvoerig over gesproken.

De doop is in de plaats gekomen van de besnijdenis.

In vraag en antwoord 74 belijden we dat ook:

"Moet men ook kleine kinderen dopen?"

Ja. Zij behoren even goed als de volwassenen tot het verbond van God en tot zijn gemeente."

*

Over dat de doop in de plaats van de besnijdenis is gekomen heeft de apostel Paulus het in Colossenzen 2 vers

Paulus schrijft daar: *"In Hem - in de Here Jezus Christus - ben je ook besneden met een besnijdenis, die niet het werk van mensenhanden is, door het afleggen van het vleselijke lichaam, in de besnijdenis van Christus,*

want je bent mét Hem begraven in de doop.

In Hem ben je ook weer opgewekt uit de dood."

Het lijkt een spel met woorden.

Paulus bedoelt er mee te zeggen dat wie gedoopt is ... de besnijdenis van Christus heeft ontvangen.

Toen je gedoopt werd ... werd je met Christus begraven.

Toen je gedoopt werd stond je ook weer met Christus op uit het graf.

Het zijn beloften die Christus je al meegeeft aan het begin van je leven.

Daar mag je Hem je leven lang aan houden.

Dat mag je houvast en troost geven, ook als je ervaart hoe groot je zonden zijn voor God.

Met Christus ben je begraven.

Met Christus ben je opgestaan.

Nog even terug naar Paulus.

De doop is voor Paulus een christelijke besnijdenis.

Er is geen plaats meer in de gemeente van Christus voor een besnijdenis náást de doop.

De doop is immers als christelijke besnijdenis de vervulling van de Oud-Testamentische besnijdenis.

*

Maar ... wat heb je er nu aan dat je gedoopt bent?

Wat is nu de betekenis en de waarde van mijn doop?

Er zijn, gemeente, twee gevaren die de betekenis van de doop bedreigen.

Je kunt je doop ... overschatten.

Je kunt je doop ook ... onderschatten.

Dat eerste, het overschatten van je doop, dat hoor je meeklinken in vraag en antwoord 72:

"Is dan het uitwendig bad de eigenlijke afwassing van de zonden?"

Zo beschouwt men in de roomse kerk - in zekere zin ook in de lutherse kerk - de doop.

In de kerk van Rome heeft de doop een magisch karakter gekregen.

Dat hangt samen met de leer van de sacramenten.

Sacramenten - doop en avondmaal - zijn het verpakkingsmateriaal van Gods heil.

Zoals een medicijn verpakt zit in een capsule, zo zit voor een echte rooms-katholiek Gods heil verpakt in de doop.

Als iemand die capsule inneemt begint het medicijn automatisch te werken.

Wie als rooms-katholiek gedoopt wordt ontvangt dan ook automatisch vergeving van zijn zonden als hij met het doopwater in aanraking komt.

Bovendien pas als je gedoopt wordt hoor je pas bij God en bij zijn Koninkrijk.

Zolang je niet gedoopt bent sta je overal nog buiten en hoor je tot het rijk van de satan.

Vandaar dat men in de roomse kerk ook de zogenaamde nooddoop kent.

Vorige week noemde ik dat al.

Want als een kindje sterft - zonder dat het gedoopt is - kan het niet behouden worden.

Pas door de doop - zeggen de roomsen - komt zo'n kind in de staat van de genade.

Bijbels gezien, gemeente, is het niet wáár.

God werkt in de lijn van de geslachten.

Een baby, geboren uit gelovige ouders, is geboren binnen Gods verbond.

En zoals het vanaf zijn geboorte al onmiddellijk deel uitmaakt van het gezin - en niet pas als de geboorteaangifte in het gemeentehuis of stadskantoor plaatsvindt - ...

zo hoort ook een kindje van gelovige ouders bij zijn geboorte al tot de kring van Gods verbond en zijn gemeente.

De doop bevestigt - onderstreept - dat juist.

Net zoals de aangifte bij de burgerlijke stand.

En ook is het niet wáár dat het de aanraking met het doopwater ... automatisch Gods vergeving in werking stelt.

Dat automatisme kent de Bijbel niet.

Dat is een magische voorstelling die z'n oorsprong vindt in heidense godsdiensten.

Het doopwater, jongelui, bevat geen toverkracht om je zonden af te wassen.
"Nee, alleen door het bloed van Jezus Christus en de Heilige Geest worden wij - jij en ik - gereinigd van alle zonden."

*

Het tweede gevaar dat de doop bedreigt is dat van het onderschatten van je doop, het gevaar van het uithollen van je doop.
Men maakt van de doop een kerkelijke plechtigheid, waarbij het ceremonieel en het praatje na het doop het vooral moeten doen.
Later denkt men er niet meer aan.
Aan de doop heeft men geen houvast.
De doop is voor hen iets wat al lang geleden gebeurd is.
Je kunt je kinderen toch niet als heidenen laten opgroeien.
Een ceremonie zonder inhoud.
Geen pleitgrond, waarmee men dagelijks werkzaam is voor Gods troon.
Op die manier wordt de doop van z'n sap en pit beroofd, totaal uitgehold.
Er blijft niets meer van over.

Deze doop heeft geleid tot een vermagering van de kerk.
Men zag de doop niet als teken van Gods verbond, een hemelse schuldbekentenis,
"een goddelijk pand en teken, om ons ervan te verzekeren, dat wij even werkelijk van onze zonden geestelijk gewassen zijn, als wij uitwendig met het water gewassen worden."
U hoort, gemeente, antwoord 73.

*

De doop: het bad van de wedergeboorte en de afwassing van de zonden.
God heeft blijkbaar heel dringend redenen om het juist zó te zeggen.
De HERE wil hiermee níet zeggen, dat de doop de afwassing van de zonden bewerkt.
Maar wel, dat de doop die afwassing afbeeldt en verzegeld!
De doop is een zichtbaar teken, maar ook een zegel.
De doop brengt Gods belofte niet alleen in beeld, maar ... verzegelt/bevestigt die ook.
Om zijn belofte – de bofte van vergeving en vernieuwing – ons beter te doen verstaan.

Ziet u dat water?
Dat water wordt gesprekeld.
Dat is geen schijn, maar werkelijkheid.
Nu, precies zo werkelijk is uw verlossing door Christus' bloed.
De doop zegt van de dopeling zélf niets goeds.
Wie gewassen moet worden en wie gedoopt moet worden, is aan allerlei ellendigheid onderworpen: een kind van de toorn.
Maar het doopwater wijst ons heen naar Christus, naar zijn bloed.
In Hem moeten wij het zoeken, niet in onszelf.

Laat ik het nog anders mogen zeggen: de doop zegt tegen ons en onze kinderen, dat wij behoren bij het volk van God.

Dat zijn we niet door natuurlijke geboorte, want we zijn: in zonden ontvangen en geboren.

Je bent gedoopt, jongelui, omdat je ouders bij dat volk van behoren.

En omdat de Here Jezus aan al die gelovige ouders belooft, dat het heil van de Here Jezus Christus er ook is voor hun kinderen.

Nu zegt de doop – en hij blijft dat zeggen héél je leven door: ‘Je bent vuil; je bent een zondig kind, een zondig mens, van je eerste begin af. Maar ... je wordt gewassen door het bloed en de Geest van Christus, van je eerste begin af.’

Dat is, gemeente, de grote trost voor elke dopeling.

Dat God dat zó krachtig en persoonlijk tegen je zegt en je dat bezegeld door het teken van de doop.

Aan Gods genade behoef je niet te twijfelen.

Nog even dit:

De Bijbel noemt de doop het bad der wedergeboorte.

De doop beeldt de poort naar het geestelijke leven af, dat eindigt in het eeuwige leven.

Aan het begin van dat leven staat de wedergeboorte.

Wedergeboorte: opnieuw en van boven geboren worden!

Dat is het vernieuwende werk van de Geest in uw leven.

Is die Geest ook in uw en jouw leven aan het werk?

Tenslotte:

Alles wat over de doop gezegd kan worden, heeft voor ons weinig betekenis, als we ons niet realiseren dat we zélf gedoopt zijn.

Alle kennis over dé doop in het algemeen blijft vruchteloos, wanneer mijn eigen doop mij niets zegt.

De grote vraag waar het voor u en voor jou en voor mij op aan komt is:

‘Wat betekent het dat ik gedoopt ben?’

Wat die ik ermee?

Wat zegt het mij?’

De meesten van ons werden gedoopt toen we nog zó klein waren, dat we ons van onze eigen doop niets meer kunnen herinneren.

Toch doet dat geen afbreuk aan de betekenis van onze doop.

Want de betekenis en kracht van onze doop ... zijn niet beperkt tot het moment waarop we gedoopt werden.

Ze gelden ons hele leven lang!

Wat betekent het voor mij dat ik gedoopt ben?

Het laat, broeders en zusters, jongelui, zien dat God mijn Bondgenoot is.

Dat wil zeggen: God heeft mijn kant gekozen.

Hij neemt het voor mij op.

En dat houdt natuurlijk ook in, dat ik het nu voor Hem opneem.

God staat aan mijn kant.

Het is heel belangrijk om dat te weten.

Want er zijn in het leven heel wat machten die tegen mij zijn.
Er is Satan met zijn demonen.
Er is de macht van de zonde, ook in mijn eigen leven.
Er is de macht van ziekte en van de dood.
Er kunnen vervolgingen komen.
En wie ben ik? Van Wie ben ik?
Ik zou voorgoed in de greep van deze machten komen, als God mijn Bondgenoot níet was.
Maar omdat Híj mijn Bondgenoot is, hebben deze machten geen bevoegdheid meer over mij.
Híj neemt het voor mij op, zodat ze mij niet uit zijn hand kunnen rukken.
En ééns zal Hij, al die machten volkomen vernietigen.

*

Van Luther is bekend, dat hij soms heel erg zwaarmoedig kon zijn.
Hij zag het dan niet meer zitten.
Op zulke momenten nam hij een stuk papier en schreef daar met grote letters op: 'Ik ben gedoopt!'
Op die manier greep Luther zich dan vast aan het feit, dat God zijn verbond met Hem gesloten had.
Zó overwon Luther de aanvechtingen.

God is mijn Bondgenoot.
Dat is de betekenis van mijn doop.
En daarmee moet u aan het werk.
Want als u dat niet doet, laat u de kwade machten toch weer vat op u krijgen.
Dan valt u in hun greep, in hun heerschappij.
Dan zult u – uiteindelijk – met hen ondergaan.

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden – 28 augustus 1996

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !